

Főoldal>Az Ön jogai>Vádlottak (büntetőeljárás)

Optuženik (kazneni postupak)

Horvátország

Osnovno o kaznenom postupku:

Kazneni postupak u Republici Hrvatskoj se provodi na zahtjev ovlaštenog tužitelja, započinje pravomoćnošću rješenja o provođenju istrage, potvrđivanjem optužnice ako istraga nije provedena, određivanjem rasprave na temelju privatne tužbe te donošenjem presude o izdavanju kaznenog naloga, te ima tri faze: istragu koju provodi državno odvjetništvo

suđenje

žalbeni postupak

Kliknite na poveznice u nastavku kako biste pronašli informacije koje trebate[Moja prava tijekom istrage](#)[Moja prava tijekom suđenja](#)[Moja prava nakon suđenja](#)

Posljednji put ažurirano: 24/07/2023

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća država članica. Prijevod je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska komisija ne preuzima nikakvu odgovornost za informacije ili podatke sadržane ili navedene u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

1 - Moja prava tijekom istrage**A. Utječe li na istragu činjenica da sam strani državljanin?**

Na istragu ne utječe činjenica da je netko strani državljanin. Zakonom o kaznenom postupku propisano je da se kazneni progon i postupak može voditi i završiti samo prema pravilima i pod uvjetima propisanim zakonom koji se primjenjuje jednako prema svima te je zabranjena diskriminacija sukladno pripadnosti rasi, etničkoj pripadnosti, boji kože, spolu, jeziku, vjeri, političkom ili drugom uvjerenju, nacionalnom ili socijalnom podrijetlu, imovnom stanju, članstvu u sindikatu, obrazovanju, društvenom položaju, bračnom ili obiteljskom statusu, dobi, zdravstvenom stanju, invaliditetu, genetskom naslijeđu, rodnom identitetu, izražavanju ili spolnoj orijentaciji.

B. Koje su faze istrage?**I. Faza prikupljanja dokaza / provedbe istražnih mjera**

Istragu provodi državni odvjetnik. Državni odvjetnik može nalogom povjeriti provođenje dokaznih radnji istražitelju u skladu sa Zakonom. U nalogu državni odvjetnik određuje istražitelja, s obzirom na predmet istraživanja i posebne propise, radnje koje se imaju provesti, a može dati i druge naloge kojih se istražitelj mora držati. Istražitelj je dužan postupati po nalogu državnog odvjetnika. Za kaznena djela iz nadležnosti županijskog suda provođenje dokazne radnje ispitivanja okrivljenika državni odvjetnik ne može povjeriti istražitelju. Okrivljenik nakon primitka rješenja o provođenju istrage može državnog odvjetniku predložiti provođenje dokaznih radnji. Također, okrivljenik pored državnog odvjetnika, oštećenika kao tužitelja može predlagati provođenje dokaznog ročišta koje provodi sudac istrage pod uvjetima propisanih Zakonom. Okrivljenik i branitelj imaju pravo uvida u spis nakon što je okrivljenik ispitan, ako je ispitivanje obavljeno prije donošenja rješenja o provođenju istrage i od dostave rješenja o provođenju istrage.

II. Pritvor

Državni odvjetnik pisanim i obrazloženim rješenjem određuje pritvor protiv uhićenika ako utvrdi da postoje osnove sumnje da je uhićenik počinio kazneno djelo za koje se kazneni postupak pokreće po službenoj dužnosti, a postoje neki od razloga za istražni zatvor propisanih Zakonom, a pritvor je potreban radi utvrđivanja istovjetnosti, provjere alibija te prikupljanja podataka o dokazima.

Pritvor može trajati najdulje četrdeset i osam sati od trenutka uhićenja, osim za kaznena djela za koja je propisana kazna zatvora do jedne godine, kada pritvor može trajati najdulje trideset i šest sati od trenutka uhićenja. Na prijedlog državnog odvjetnika sudac istrage može obrazloženim rješenjem produljiti pritvor za daljnjih trideset šest sati ako je to nužno radi prikupljanja dokaza o kaznenom djelu za koje je propisana kazna zatvora od pet godina ili teža. Protiv rješenja suca istrage o produljenju pritvora pritvorenik se može žaliti u roku od šest sati. O žalbi odlučuje vijeće u roku od dvanaest sati. Pritvor će se odmah ukinuti ako su prestali razlozi zbog kojih je određen.

Pritvorenik ima pravo slobodnog, neometanog i povjerljivog razgovora s braniteljem. Tijekom trajanja pritvora pritvoreniku se mora osigurati neprekidan odmor u trajanju od najmanje osam sati u svakih dvadeset četiri sata, a pritvorski nadzornik skrbi za potrebnu medicinsku pomoć i njegu pritvorenika.

III. Ispitivanje

Priilikom ispitivanja, okrivljenik će se poučiti da je dužan odazvati se pozivu i odmah priopćiti svaku promjenu adrese ili namjeru da promijeni adresu, a upozorit će se i na posljedice ako ne postupi prema toj obvezi. Tijelo koje provodi ispitivanje upitat će okrivljenika prije prvog ispitivanja je li primio pisanu pouku o pravima, a ako jest, uvjerit će se da je okrivljenik pouku razumio. Okrivljenik, koji je poučen o pravima, pozvat će se da se izričito izjasni o tome hoće li uzeti branitelja po vlastitom izboru. Okrivljenika koji izjavi da ne želi uzeti branitelja, tijelo koje provodi ispitivanje dužno je upoznati na jednostavan i razumljiv način sa značenjem prava na branitelja i posljedicama odricanja od tog prava. Tijelo koje provodi ispitivanje omogućit će okrivljeniku da uzme branitelja po vlastitom izboru i u tu svrhu zastati s ispitivanjem do dolaska branitelja, a najkasnije do tri sata od kad je okrivljenik izjavio da hoće uzeti branitelja po vlastitom izboru i da hoće njegovu prisutnost ispitivanju. Ako postoji sumnja o tome je li okrivljenik poznaje službeni jezik suda, okrivljenik će se poučiti da će se ispitivanje provesti putem tumača. Ispitivanje okrivljenika snima se uređajem za audio-video snimanje, a snimljene izjave mogu biti upotrijebljene kao dokaz u postupku. Ispitivanje treba obavljati tako da se u potpunosti poštuje osoba okrivljenika. Okrivljenik mora biti ispitan prije okončanja istrage.

IV. Istražni zatvor

Istražni zatvor se može odrediti ako postoji osnovana sumnja da je određena osoba počinila kazneno djelo i ako je:

u bijegu ili osobite okolnosti upućuju na opasnost da će pobjeći (krije se, ne može se utvrditi njezina istovjetnost i slično),

osobite okolnosti upućuju na opasnost da će uništiti, sakriti, izmijeniti ili krivotvoriti dokaze ili tragove važne za kazneni postupak ili da će ometati kazneni postupak utjecajem na svjedoke, vještake, sudionike ili prikrivače,

osobite okolnosti upućuju na opasnost da će ponoviti kazneno djelo ili da će dovršiti pokušano kazneno djelo, ili da će počiniti teže kazneno djelo za koje je prema zakonu moguće izreći kaznu zatvora od pet godina ili težu kaznu, kojim prijeti, je istražni zatvor nužan radi neometanog odvijanja postupka za kazneno djelo za koje je propisana kazna dugotrajnog zatvora i kod kojeg su okolnosti počinjenja kaznenog djela posebno teške, okrivljenik koji je uredno pozvan izbjegava doći na raspravu.

Istražni je zatvor krajnja mjera osiguranja okrivljenikove nazočnosti u postupku. U slučaju da postoje okolnosti zbog kojih je određivanje istražnog zatvora moguće, sud ili državni odvjetnik će, ako se ista svrha može ostvariti mjerom opreza, odrediti primjenu jedne ili više takvih mjera. Čim prestanu razlozi zbog kojih je istražni zatvor određen, on se mora ukinuti i zatvorenika se mora pustiti na slobodu.

Pri odlučivanju o istražnom zatvoru, a posebno o njegovu trajanju, vodit će se posebno računa o razmjeru između težine počinjenog kaznenog djela, kazne koja se može očekivati u postupku i potrebe određivanja i trajanja istražnog zatvora.

Protiv trudne žene, osobe s tjelesnim nedostacima koji joj onemogućuju ili bitno otežavaju kretanje te osobe koja je navršila 70 godina života, istražni zatvor se može samo iznimno odrediti. O prijedlogu državnog odvjetnika da se odredi istražni zatvor sudac istrage dužan je odlučiti odmah, a najkasnije u roku od dvanaest sati od podnošenja prijedloga. Jednom određen istražni zatvor može trajati najviše mjesec dana od dana lišenja slobode, ali državni odvjetnik, uz obrazloženje, može tražiti njegovo produljenje. Nakon podizanja optužnice, koliko će okrivljenik biti u istražnom zatvoru ovisi o težini počinjenog kaznenog djela koje mu se stavlja na teret. Istražni zatvor može trajati najviše tri godine, u slučaju da su počinjena posebno teška kaznena djela. Međutim, u predmetima za kaznena djela iz nadležnosti Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta u kojima je istraga produljena, sveukupno trajanje istražnog zatvora produljuje se za vrijeme za koje je bila produljena istraga.

Okrivljenik ima pravo biti nazočan na ročištu za određivanje istražnog zatvora, te ondje iznijeti svoj stav o istražnom zatvoru, a prema potrebi i o visini jamstva.

Također, okrivljenik mora imati branitelja u slučaju da mu je određen istražni zatvor. Ako sam ne imenuje branitelja, postavit će mu ga sud po službenoj dužnosti.

Istražni zatvor se mora izvršavati tako da se ne vrijeđa osoba i dostojanstvo zatvorenika. Ovlašteni djelatnici pravosudne policije pri izvršavanju istražnog zatvora smiju upotrijebiti sredstva prisile samo pod zakonom određenim uvjetima i na propisan način, ako na drugi način nije moguće provesti mjere izvršenja istražnog zatvora kojima zatvorenik pruža aktivni ili pasivni otpor. Zatvorenikova prava i slobode mogu biti ograničeni samo u mjeri potrebnoj da se ostvari svrha radi kojeg je određen istražni zatvor, spriječiti bijeg zatvorenika i počinjenje kaznenog djela te otkloni opasnost po život i zdravlje ljudi. Zatvorenici imaju pravo na osmosatni neprekidni odmor u vremenu od dvadeset četiri sata. Osim toga, njima će se osigurati kretanje na slobodnom zraku najmanje dva sata dnevno. Po odobrenju suca istrage odnosno predsjednika vijeća i pod njegovim nadzorom ili nadzorom osobe koju on odredi, zatvorenika imaju pravo posjećivati, u okviru kućnog reda, njegovi srodnici, a na njegov zahtjev, liječnik i druge osobe. Pojedini se posjeti mogu zabraniti ako bi zbog toga mogla nastati šteta za vođenje postupka. Zatvorenik se smije dopisivati s osobama izvan zatvora sa znanjem i pod nadzorom suca istrage, a nakon podignute optužnice, sa znanjem i pod nadzorom predsjednika vijeća, a također mu se može odobriti da o svom trošku sukladno kućnom redu pod nadzorom uprave zatvora, obavlja telefonske razgovore s određenom osobom najmanje jednom dnevno u primjerenom trajanju.

C. Koja su moja prava tijekom istrage?

I. Koje je moje pravo na tumača i prijevode?

Stranke i ostali sudionici u postupku imaju pravo služiti se svojim jezikom, uključujući i znakovni jezik gluhih i gluhoslijepih. Ako se radnja u postupku ne vodi na jeziku koji osoba govori i razumije, osigurat će se usmeno prevođenje odnosno prevođenje ili tumačenje znakovnim jezikom gluhih i gluhoslijepih onoga što ona odnosno drugi iznosi te isprava i drugog pisanog dokaznog materijala koji se izvodi. O pravu na usmeno prevođenje odnosno prevođenje ili tumačenje znakovnim jezikom gluhih i gluhoslijepih osoba će se poučiti prije prvog ispitivanja. Pravo na prevođenje ima okrivljenik koji ne govori i ne razumije jezik na kojem se vodi postupak ili je gluh ili nijem ili gluhoslijep.

Okrivljeniku će se pisano prevesti pouka o pravima, odluka o oduzimanju slobode, rješenje o provođenju istrage i nalog o provođenju dokaznih radnji, optužnica, privatna tužba, poziv, sudska odluka nakon optuženja do pravomoćnog okončanja postupka te u postupku o izvanrednim pravnim lijekovima. Ako navedena pismena nisu dostupna na jeziku koji okrivljenik govori i razumije, bit će mu prevedena usmeno, a u pisanom obliku bit će mu uručena u najkraćem mogućem roku na jeziku koji govori i razumije. Ako okrivljenik ne može pročitati navedena pismena bit će mu izložena na njemu razumljiv način. Tijelo koje vodi postupak može samo ili na obrazloženi pisani zahtjev okrivljenika rješenjem odrediti da se pisano prevede dokaz ili njegov dio ako je to potrebno za korištenje procesnih prava obrane, a iznimno, umjesto pisanog prevođenja, može se osigurati usmeno prevođenje ili usmeni sažetak dokaza, ako se time ne krše procesna prava obrane, a okrivljenik ima branitelja. Protiv rješenja kojim se odbija zahtjev okrivljenika da se pisano prevede dokaz ili njegov dio za koji okrivljenik smatra da je nužan za korištenje procesnih prava obrane, okrivljenik ima pravo žalbe. Okrivljenik ima pravo i na prevođenje razgovora i dopisivanja s braniteljem potrebnih radi pripreme obrane, podnošenja pravnog sredstva ili lijeka ili poduzimanja drugih radnji u postupku ako je to potrebno za korištenje procesnih prava obrane. Okrivljenik kojem je oduzeta sloboda može dostavljati tijelu koje vodi postupak podneske na svom jeziku. Prevođenje i tumačenje obavlja tumač.

II. Koja su moja prava na informacije i pristup spisu?

Okrivljenik i njegov branitelj imaju pravo uvida u spis nakon što je okrivljenik ispitan, ako je ispitivanje obavljeno prije donošenja rješenja o provođenju istrage, odnosno od dostave rješenja o provođenju istrage.

III. Koje je moje pravo na pristup odvjetniku i obavješćivanje treće strane o mojoj situaciji?

Okrivljenik može imati branitelja prije početka i tijekom cijelog kaznenog postupka te postupka o izvanrednim pravnim lijekovima u skladu sa Zakonom, kao i u postupku izvršenja kazne, mjera upozorenja ili sigurnosnih mjera sukladno posebnim propisima, a jedno od temeljnih prava okrivljenika je slobodno, nesmetano i povjerljivo komuniciranje s braniteljem. Također, pouka o pravima uhićenika sadrži pravo da se na njegov zahtjev o uhićenju izvijesti obitelj ili druga osoba koju on odredi.

IV. Koje je moje pravo na pravnu pomoć?

Zakon o kaznenom postupku propisuje da će se okrivljeniku, na njegov zahtjev te ukoliko učini vjerojatnim da prema svom imovinskom stanju ne može podmiriti troškove obrane bez ugrožavanja vlastitog uzdržavanja i uzdržavanja svoje obitelji ili osoba koje je po zakonu dužan uzdržavati, a složenost, težina ili posebne okolnosti predmeta to opravdavaju, imenovati branitelj na teret proračunskih sredstava. Nastavno, obrazloženi zahtjev za imenovanje branitelja na teret proračunskih sredstava okrivljenik podnosi državnom odvjetniku do podizanja optužnice odnosno sudu nakon podizanja optužnice. Uz zahtjev, okrivljenik je dužan priložiti dokaze o svom imovinskom stanju, stanju svoje obitelji ili osoba koje je po zakonu dužan uzdržavati odnosno osoba koje su po zakonu dužne uzdržavati njega. Iz dokaza o imovinskom stanju moraju biti vidljivi ukupni prihodi unutar godine dana, podaci i stanje o računima u bankarskim i drugim financijskim institucijama, vlasništvo nad nekretninama, pokretninama i pravima, na kojima temelji osnovanost zahtjeva, a ukoliko zahtjevu nisu priloženi dokazi o imovinskom stanju okrivljenika, njegove obitelji i osoba koje je po zakonu dužan uzdržavati odnosno osoba koje su po zakonu dužne uzdržavati njega, državni odvjetnik odnosno sud pozvat će okrivljenika na dopunu te posljedično dostavljenim dokazima rješenjem odlučiti o zahtjevu okrivljenika za postavljanjem branitelja na teret proračunskih sredstava.

Nastavno, pravo na privremenu pravnu pomoć branitelja na teret proračunskih sredstava ima uhićenik (za koju postoje osnove sumnje da je počinio kazneno djelo za koje se progoni po službenoj dužnosti, kad postoji neki od razloga za određivanje istražnog zatvora sukladno Zakonu i osobu zatečenu u kaznenom djelu za koje se progoni po službenoj dužnosti) i to od trenutka uhićenja pa sve dok uhićenje traje ako izjavi da prema svom imovinskom stanju ne može podmiriti troškove obrane bez ugrožavanja vlastitog uzdržavanja i uzdržavanja svoje obitelji ili osoba koje je po zakonu dužan uzdržavati. Nadalje, propisano je da pravo na privremenu pravnu pomoć branitelja na teret proračunskih sredstava za pojedine radnje, (u postupku koji se vodi za kaznena djela za koja je propisana kazna zatvora teža od pet godina, kada obrana nije obvezna), ako izjavi da prema svom imovinskom stanju ne može podmiriti troškove obrane bez ugrožavanja vlastitog uzdržavanja i uzdržavanja svoje obitelji ili osoba koje je po zakonu dužan uzdržavati ima i osumnjičenik koji to pravo stječe prije ispitivanja od strane policije, osumnjičenik koji je status stekao prilikom prikupljanja obavijesti od policije koji to pravo stječe prije ispitivanja od strane policije, osumnjičenik koji sudjeluje u dokaznim radnjama prepoznavanja, suočenja, rekonstrukcije događaja koji to pravo stječe prije poduzimanja navedenih radnji, osumnjičenik kojeg je potrebno ispitati prije podizanja optužnice koji to pravo stječe prije ispitivanja od strane državnog odvjetnika ili istražitelja te osumnjičenik protiv kojeg je predloženo određivanje istražnog zatvora koji to pravo stječe prije održavanja ročišta za određivanje istražnog zatvora. Uhićenik odnosno osumnjičenik mora biti upoznat s pravom na privremenu pravnu pomoć branitelja na teret proračunskih sredstava prilikom uhićenja, odnosno što je prije moguće nakon uhićenja ili prilikom poduzimanja ranije navedenih radnji.

V. Što je važno znati o:

a. pretpostavci nedužnosti

Jedno od temeljnih načela kaznenog postupka je načelo okrivljenikove nedužnosti prema kojoj je svatko nedužan i nitko ga ne može smatrati krivim za kazneno djelo dok mu se pravomoćnom sudskom presudom ne utvrdi krivnja.

b. pravo braniti se šutnjom i pravu osobe da samu sebe ne izloži kaznenom progono

Jedno od temeljnih prava okrivljenika propisano Zakonom o kaznenom postupku je pravo ne iznijeti svoju obranu i odbiti odgovoriti na postavljeno pitanje ili braniti se šutnjom prije i tijekom cijelog kaznenog postupka o čemu će ga poučavati tijelo koje provodi određenu radnju i vodi postupak.

c. teretu dokaza

Prema Zakonu o kaznenom postupku teret dokaza u postupku utvrđivanja krivnje osumnjičenika, okrivljenika ili optuženika je na tužitelju, osim ako zakonom nije drukčije propisano. Dvojbu o postojanju činjenica koje tvore obilježja kaznenog djela ili o kojima ovisi primjena kaznenog zakona sud rješava presudom na način koji je povoljniji za okrivljenika.

VI. Koja su posebna jamstva za djecu?

Pri poduzimanju radnji kojima je maloljetnik prisutan primjerice ispitivanju maloljetnika, postupat će se obazrivo, tako da, s obzirom na psihičku razvijenost i osobna svojstva maloljetnika, vođenje kaznenog postupka ne šteti razvoju njegove ličnosti. Izvidi kaznenih djela i postupak prema maloljetniku su tajni, maloljetnik ima pravo na pratnju roditelja (te se poziva preko roditelja odnosno zakonskog zastupnika), skrbnika ili druge odgovarajuće odrasle osobe određene Zakonom koju je izabrao maloljetnik ili posebnog skrbnika prema Zakonu tijekom izvida i postupka prema maloljetniku. U postupku prema maloljetniku će se pribaviti podaci potrebni za ocjenu njegove psihofizičke razvijenosti i podaci o osobnim i obiteljskim prilikama, maloljetnik ima pravo na liječnički pregled, uključujući pravo na liječničku pomoć, ako mu je oduzeta sloboda. Prema maloljetniku mogu biti određene mjere opreza ili privremene mjere, a kao krajnja mjera istražni zatvor, sukladno odredbama Zakona, ne može mu se suditi u odsutnosti, a ovlašteni tužitelj je državni odvjetnik za mladež. Maloljetnika će se uvijek na njemu razumljiv način usmeno poučiti o značenju prava iz pouke, a dužnost je tijela koje poduzima radnju uvjeriti se da je maloljetnik pouku o pravima razumio. Maloljetnik mora imati branitelja od prve radnje poduzete zbog postojanja osnova sumnje da je počinio kazneno djelo do pravomoćnog okončanja kaznenog postupka, kod donošenja odluke o zamjeni odgojne mjere zavodskom odgojnom mjerom i kod naknadnog izricanja maloljetničkog zatvora. Maloljetnika dovode bez vezivanja policijski službenici u civilnoj odjeći i u vozilu bez policijskih oznaka. Kad se prema odredbama Zakona o kaznenom postupku provodi istraga, prema maloljetniku će se provesti pripremni postupak. Ako maloljetnika nije ispitala policija ili sudac za mladež prema Zakonu o sudovima za mladež, ispitivanje maloljetnika prva je dokazna radnja koju će provesti državni odvjetnik, osim hitnih dokaznih radnji.

VII. Koja su posebna jamstva za ranjive osumnjičenike?

Prema Zakonu o kaznenom postupku, kad postoje okolnosti zbog kojih se može odrediti istražni zatvor prema Zakonu, sud može odrediti istražni zatvor u domu protiv trudne žene, osobe s tjelesnim nedostacima koje joj onemogućuju ili bitno otežavaju kretanje, osobe koja je navršila 70 godina života te u onim slučajevima kada to sud ocijeni iznimno opravdanim, ako je za ostvarenje svrhe istražnog zatvora dovoljna zabrana okrivljeniku da se udaljuje iz doma. Nadalje, ukoliko se okrivljenik treba ispitati, a on se ne može odazvati pozivu zbog bolesti ili druge neotklonjive smetnje, može se ispitati u mjestu gdje se nalazi ili će se osigurati njegov prijevoz do sudske zgrade ili drugog mjesta gdje se radnja poduzima, ili se njegovo ispitivanje može odgoditi. Ukoliko je okrivljenik nijem, gluh, slijep, gluhoslijep ili nesposoban da se sam brani, od prvog ispitivanja do pravomoćnog dovršetka kaznenog postupka, biti će obvezna obrana u postupku, dakle okrivljenik će morati imati branitelja koji će štiti njegova prava.

Odredbe Zakona o kaznenom postupku, primijenit će se i u posebnom postupku prema okrivljenicima sa duševnim smetnjama koje su u vrijeme počinjenja protupravnog djela bile neubrojive ako odredbama nije što posebno propisano.

D. Koji su zakonski rokovi tijekom istrage?

Istraga se mora završiti u roku od šest mjeseci od dana pravomoćnosti rješenja o provođenju istrage. Ako istragu nije moguće završiti u tom roku, o razlozima će se izvijestiti državni odvjetnik koji je dužan poduzeti mjere da se istraga završi. Kada za to postoje opravdani razlozi državni odvjetnik može navedeni rok produžiti za najviše šest mjeseci. Iznimno, ako istragu nije bilo moguće završiti niti u tom roku, a nisu ispunjeni uvjeti za prekid istrage prema odredbama Zakona, državni odvjetnik će o razlozima zbog kojih istraga nije završena izvijestiti Glavnog državnog odvjetnika, koji može rok produžiti za najviše šest mjeseci, a ako po isteku tog roka istraga nije završena, okrivljenik i žrtva imaju pravo sugu istrage podnijeti prigovor zbog odugovlačenja postupka te ukoliko je prigovor osnovan, rješenjem će odrediti rok u kojem državni odvjetnik mora završiti istragu.

E. Koje su predraspravne pripreme, uključujući alternative istražnom zatvoru i mogućnosti transfera u matičnu državu (europski nalog za nadzor)?

Pripreme za raspravu obuhvaćaju održavanje pripremnog ročišta za raspravu, određivanje rasprave i donošenje drugih odluka koje se odnose na upravljanje postupkom. Pripremno ročište nije javno, a mogu mu prisustvovati samo pozvane osobe. Predsjednik vijeća određuje pripremno ročište najkasnije u roku od mjesec dana ako je optuženik u istražnom zatvoru, a dva mjeseca ako nije određen istražni zatvor od primitka potvrđene optužnice. Predsjednik vijeća prije završetka pripremnog ročišta, nalogom određuje vrijeme i mjesto održavanja rasprave te koji će se svjedoci i vještaci pozvati na raspravu, kao i pribavljanje drugih dokaza. Ako pripremno ročište nije održano, predsjednik vijeća odredit će raspravu najkasnije u roku od dva mjeseca od zaprimanja potvrđene optužnice, a ukoliko se optuženik nalazi u istražnom zatvoru rasprava će se odrediti najkasnije u roku od mjesec dana.

U slučaju kad postoje okolnosti zbog kojih je moguće odrediti istražni zatvor ili je taj zatvor već određen, sud i državni odvjetnik će, ako se ista svrha može ostvariti mjerom opreza, obrazloženim rješenjem odrediti primjenu jedne ili više takvih mjera. Pritom će se okrivljenik upozoriti da će se u slučaju nepridržavanja izrečene mjere, ona zamijeniti istražnim zatvorom. Mjere opreza jesu: 1) zabrana napuštanja boravišta, 2) zabrana posjećivanja određenog mjesta ili područja, 3) obveza redovitog javljanja određenoj osobi ili državnom tijelu, 4) zabrana približavanja, određenoj osobi, 5) zabrana uspostavljanja ili

održavanja veze s određenom osobom, 6) zabrana obavljanja određene poslovne aktivnosti, 7) privremeno oduzimanje putne i druge isprave za prijelaz državne granice, 8) privremeno oduzimanje dozvole za upravljanje motornim vozilom, 9) zabrana uhođenja ili uznemiravanja žrtve ili druge osobe, 10) udaljenje iz doma, 11) zabrana pristupa internetu.

Posljednji put ažurirano: 24/07/2023

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća država članica. Prijevod je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska komisija ne preuzima nikakvu odgovornost za informacije ili podatke sadržane ili navedene u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

2 - Moja prava tijekom suđenja

A. Gdje će se održati suđenje?

Mjesno je nadležan u pravilu sud na čijem je području kazneno djelo počinjeno ili pokušano.

B. Može li se optužnica izmijeniti? Ako da, koje je moje pravo na informacije u tom pogledu?

Ako tužitelj u tijeku rasprave utvrdi da izvedeni dokazi pokazuju da se izmijenilo činjenično stanje izloženo u potvrđenoj optužnici, on može do završetka dokaznog postupka usmeno izmijeniti optužnicu. Radi izmjene optužnice ili pripreme obrane stranke mogu zatražiti prekid rasprave. Ako vijeće dopusti prekid rasprave radi izmjene optužnice, odredit će rok u kojem tužitelj treba podnijeti izmijenjenu optužnicu. Primjerak izmijenjene optužnice dostavit će se optuženiku. Ako tužitelj u ostavljenom roku ne podnese izmijenjenu optužnicu, vijeće će nastaviti raspravu na temelju prijašnje optužnice.

Vijeće može, nakon saslušanja stranaka, odlučiti dostaviti izmijenjenu optužnicu optužnom vijeću radi njezinog ispitivanja, okrivljenik može podnijeti odgovor na optužnicu. Nakon izmjene ili podnošenja nove optužnice, optuženik će se očitovati o njezinoj osnovanosti.

C. Koja su moja prava tijekom dolazaka na sud?

I. Moram li se osobno pojaviti na sudu? Pod kojim uvjetima ne moram prisustvovati sudskom postupku?

Optuženik se poziva pisanim putem. Poziv optuženiku mora se dostaviti tako da između dostave poziva i dana rasprave ostane dovoljno vremena za pripremu obrane, a najmanje osam dana, na zahtjev optuženika ili na prijedlog tužitelja, a uz privolu optuženika, taj se rok može skratiti, a u pravilu optuženik mora prisustvovati raspravi.

Ako se optuženik sam stavio u položaj ili stanje uslijed kojeg nije mogao sudjelovati na raspravi, održat će se rasprava u njegovoj odsutnosti. Sud donosi rješenje o održavanju rasprave u odsutnosti optuženika nakon ispitivanja liječnika vještaka, a čim prestanu razlozi uslijed kojih optuženik nije mogao biti prisutan na raspravi, a rasprava nije okončana, nastavit će se u njegovoj prisutnosti, a sudac će optuženiku priopćiti dotadašnji tijek i sadržaj rasprave. Nadalje, ako se postupak vodi za kazneno djelo za koje je propisana kazna zatvora do dvanaest godina, a optuženik koji je uredno pozvan nije pristupio, ili mu se poziv ne može uručiti jer je promijenio adresu, a o tome nije obavijestio sud ili očigledno izbjegava poziv, sud može odlučiti da se rasprava provede u odsutnosti optuženika ako je optuženik bio prethodno upozoren da mu se može suditi u odsutnosti i ako se očitovao o optužnici u prisutnosti branitelja. Ako se postupak vodi za kazneno djelo za koje je propisana novčana kazna ili kazna zatvora do pet godina, rasprava se može održati bez prisutnosti optuženika koji je bio uredno pozvan, ali nije pristupio ili mu se poziv nije mogao uručiti jer je promijenio adresu, a o tome nije obavijestio sud ili je očito da izbjegava poziv, uz uvjet da njegova prisutnost nije nužna i da je prije toga bio ispitan ili se očitovao o optužbi.

II. Koje je moje pravo na tumača i prijevode?

Vidi odgovor na pitanje C. i.

III. Imam li pravo na odvjetnika?

Okrivljenik može imati branitelja prije početka i tijekom cijelog kaznenog postupka te postupka o izvanrednim pravnim lijekovima u skladu sa Zakonom, kao i u postupku izvršenja kazne, mjera upozorenja ili sigurnosnih mjera sukladno posebnim propisima. U slučaju kada je po Zakonu propisana obvezna obrana, okrivljeniku će se postaviti branitelj po službenoj dužnosti, ako nema izabranog branitelja niti mu je prethodno postavljen branitelj na teret proračunskih sredstava ili je ostao bez branitelja u tijeku postupka, a sam ne uzme drugog branitelja. Kad obrana nije obvezna, okrivljeniku će se, na njegov zahtjev, nakon podizanja optužnice do pravomoćnog dovršetka kaznenog postupka imenovati branitelj na teret proračunskih sredstava, ako učini vjerojatnim da prema svom imovinskom stanju ne može podmiriti troškove obrane bez ugrožavanja vlastitog uzdržavanja i uzdržavanja svoje obitelji ili osoba koje je po zakonu dužan uzdržavati, a složenost, težina ili posebne okolnosti predmeta to opravdavaju.

IV. Postoje li neka druga postupovna prava kojih bi trebao biti svjestan? (npr. predstavljanje osumnjičenika pred sudom)

Okrivljenik tijekom cijelog postupka ima pravo braniti se sam, uz branitelja po vlastitom izboru ili uz branitelja po službenoj dužnosti, slobodno, nesmetano i povjerljivo komunicirati s braniteljem, pravo na vrijeme primjereno za pripremu obrane, pravo iznijeti odnosno ne iznijeti svoju obranu i odbiti odgovoriti na postavljeno pitanje ili braniti se šutnjom, pravo na uvid u spis, pravo predlagati dokaze i sudjelovati na raspravi, ispitati suokrivljenike, svjedoke i vještake, sporazumijevati se o kazni i drugim mjerama u skladu sa Zakonom te podnositi pravne lijekove i druga pravna sredstva.

Posljednji put ažurirano: 24/07/2023

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća država članica. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska komisija ne preuzima nikakvu odgovornost za informacije ili podatke sadržane ili navedene u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

3 - Moja prava nakon suđenja

A. Imam li pravo podnijeti žalbu protiv odluke suda?

Žalbu mogu podnijeti stranke, branitelj i oštećenik. U korist optuženika žalbu mogu podnijeti i njegov bračni i izvanbračni drug, srodnik u ravnoj lozi, zakonski zastupnik, posvojitelj, posvojenik, brat, sestra i hranitelj. Žalbeni rok i u tom slučaju teče od dana kad je optuženiku, odnosno njegovu branitelju dostavljen prijepis presude. Državni odvjetnik može podnijeti žalbu i na štetu i u korist optuženika. Žalba se podnosi sudu koji je izrekao prvostupanjsku presudu u roku od petnaest dana od dana dostave prijepisa presude u dovoljnom broju primjeraka za sud te za protivnu stranku i branitelja radi davanja odgovora na žalbu.

B. Koji su mi drugi pravni lijekovi na raspolaganju?

Pored žalbe kao redovitog pravnog lijeka u postupku, Zakon još poznaje i mogućnost podnošenja izvanrednih pravnih lijekova primjerice obnovu kaznenog postupka u slučaju kada je kazneni postupak dovršen pravomoćnim rješenjem ili pravomoćnom presudom može se na zahtjev ovlaštene osobe obnoviti samo u slučajevima i uz uvjete koji su propisani Zakonom. Nadalje, protiv pravomoćnih sudskih odluka Glavni državni odvjetnik može podignuti zahtjev za zaštitu zakonitosti ako je povrijeđen zakon. Također, osuđenik koji je pravomoćno osuđen na kaznu zatvora ili maloljetničkog zatvora, ili mu je određen prisilni smještaj, može podnijeti zahtjev za izvanredno preispitivanje pravomoćne presude zbog povrede zakona u slučajevima predviđenim Zakonom ili ako je pravomoćno osuđen u postupku na način koji predstavlja kršenje temeljnih ljudskih prava i sloboda zajamčenih Ustavom, međunarodnim pravom ili zakonom.

C. Što će se dogoditi budem li osuđen?

Presudu kojom se optuženik proglašava krivim sud će izreći ako nedvojbeno utvrdi da je optuženik počinio kazneno djelo za koje je optužen. Sud će objaviti, izradi i otpremiti presudu u zakonskim rokovima iz koje će proizlaziti za koje se djelo proglašava krivim, uz naznaku činjenica i okolnosti koje čine obilježja

kaznenog djela te onih o kojima ovisi primjena određene odredbe kaznenog zakona, zakonski opis i naziv kaznenog djela i koje su odredbe kaznenog zakona primijenjene, na kakvu se kaznu osuđuje optuženik ili se prema odredbama kaznenog zakona oslobađa kazne ili mu se kazna zamjenjuje radom za opće dobro na slobodi, odluku o uvjetnoj osudi, djelomičnoj uvjetnoj osudi i sudskoj opomeni, odluku o posebnim obvezama i zaštitnom nadzoru, odluku o sigurnosnim mjerama, oduzimanju imovinske koristi i o oduzimanju predmeta, odluku o uračunavanju pritvora, istražnog zatvora i izdržane kazne, odluku o troškovima kaznenog postupka, o imovinskopravnom zahtjevu te o tome da se pravomoćna presuda ima objaviti u sredstvima javnog priopćavanja. Ako je optuženik osuđen na novčanu kaznu, u presudi će se naznačiti rok u kojem se novčana kazna ima platiti kao i visina dnevnog dohotka, odnosno dnevnog iznosa, njihov ukupan broj te iznos novčane kazne izrečene pravnoj osobi. Presuda će ujedno sadržavati uputu o pravnom lijeku.

Posljednji put ažurirano: 24/07/2023

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća država članica. Prijevod je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska komisija ne preuzima nikakvu odgovornost za informacije ili podatke sadržane ili navedene u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.